

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok --- 4 koruny -- hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka --- 2 " -- "	páp. komorník.	sem sa majú posilať predplatky, jako dopisy do novin
Na štvrt roka --- 1 " 20 "	Majiteľ a vydavateľ :	ohlásy a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stípcového
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JAN MOLNÁR.	nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Jako olupujú slovenský ľud o vieru.

«Literárne Listy», ktoré píše a vydáva pán František Richard Osvald, v poslednom čísle prinášajú nasledujúci článok :

«Pokrok», v Skalici vychádzajúci týždenník, venovaný ku poučeniu a vzdelávaniu slovenského ľudu, za potrebné uznal obznámiť slovenský, zväčša katolícky ľud s kongressom «Voľnej myšlienky», vybavovanom dňa 8. septembra v Prahe. Učinil to článkom (v čísle 36. 13. szept. 1907) nasledovne :

«Po českých časopisoch už viac jako mesiac bojuje sa: jedni pri «Voľnej myšlienke», druhí proti. Čo je to tá «Voľná myšlienka?» Myslitelia v novom veku vidia, že ich smýšľanie stavá sa do protivy smýšľaniu starých, hľadajú si pomáhať. Všetci vieme, čo je smýšľanie starých, lebo sa ho učíme v náboženstve. Naše náboženstvo utvorilo sa dľa učenia Krista a dľa učenia židovských starých učencov. Tieto dve učenia spojili učenci po Kristu a utvorili náboženstvo katolícke, neskôr evanjelické. Každý učenec vysvetľoval náboženské učenie dľa svojho náhľadu a dľa smýšľania toho času, v ktorom žil. Toto pôsobilo, že sa kresťanské náboženstvo roztrhlo na dve čiastky, na rímsko- a grécko-katolícke náboženstvo. Toto ešte nebolo dosť, učenci ďalej rozmýšľali, ďalej sa hádali a ďalej drobili na čiastky náboženstvo kresťanské. Naposledy katolícka cirkev nechce, aby sa jej náboženstvo ešte ďalej delilo na čiastky, uzavrela, že nad náboženskými veciami nesmie rozmýšľať žiadon,

len slepo veriť, čo dosavádne učenie nakladá. A ľud i veriť, nerozmýšľa.

Proti tomuto nemohol by mať vlastne žiadon nič. Nech veriť ľud ten alebo iný výklad náboženských vecí, nech len veriť, lebo viera spasí.

Smýšľanie ľudu sa ale od tých čias premenilo. V tých veciach, v ktorých tehďajší ľud divy videl, terajší ľud už divy nevidí, lebo vie a pozná jeho príčiny a prirodzené príčiny a tam, kde poznáme prirodzenú príčinu daktorého zjavu alebo skutku, tam o divě hovoriť nemôžeme. Dľa toho, terajší človek už v to nemôže veriť, v čo verili starí ľudia.

Myslitelia chcejú všetky nevysvetliteľné, alebo temné zjavy vysvetliť, v tomto ale im prekáža náboženstvo, ktoré púta myseľ ľudu a nedovoľuje im veriť v iné ako čo ono učí.

Tak ku príkladu učí lekárstvo, že všeliaké pútnické miesta, kde sa ľudia uzdravia, keď sa pomodlia k P. Marii, nemôžu mať tú silu, lebo není príčina k uzdraveniu a bez príčiny nič není. Tomuto učeniu si získal ľud všeobecne nemôžu, lebo im v tom prekáža náboženstvo.

Takíto učenci spojili sa oproti ustanovizňam cirkevným a ich združenie volajú «Voľná myšlienka».

Teda prívrženci «Voľnej myšlienky» ustanovili, že budú voľno rozmýšľať či nad prirodzenými zjavami, či nad činami ľudskými a postavia sa proti nezprávnemu učeniu cirkevnému.

Dňa 8. septembra mala «Voľná myšlienka» XIV. svetový kongress v Prahe. Bolo tam mnoho vyslancov, spolkov a mnoho voľných mysliteľov. Hlavne socialisti jásajú pri tejto príležitosti, lebo majú spoločníka pri boji oproti cirkvi.

Zdravým a životaschopným uzavretiam by sme sa len tešiť mohli. Čo bude životaschopné nech ide do sveta».

Dľa svojej povinnosti upozornili sme už viacrás v týchto «L. Listoch» na niektoré podivné zjavy v našej literatúre novšieho času u nás i za morom. Tu nejde o zavrátenie jednotlivých protikatolíckych zásad, smerov alebo náuk. My upozorňujeme na zvláštnosti a oddávame ich posúdeniu nášho vzdelaného čitateľstva. To chceme docieľiť i podaním tohoto článku. Nebude súdneho čitateľa, ktorý by článok rozhodne nezatracoval a neužasol nad tým, že vec táto tak podaná bola v časopise, ktorého redaktorom je snemovný vyslanec, vyslanec do autonómneho výboru katolíckej cirkve, hlavný redaktor «Ludových Novín», pokračovania «Katolíckych Novín», miláčok ľudu.

Redakcia.

★

Pán Osvald, jako to o ňom známe, je usilovný a obratný spisovateľ slovenský a pritom aj dobrý, horlivý katolícky kňaz. Tak myslíme, že on v mnohom súhlasí s takzvanou slovenskou ľudovou stranou, a práve preto už to musí predsa mnoho byť, čo vodcovia tejto strany vyvádzajú, keď on vo svojich «Listoch», ktoré sa ani s politikou nezaobierajú, za potrebné uzná slovo svoje proti nim pozdvihnúť.

Je pravda, že to dosť opatrne robí, ale už tá samá okolnosť, že to on za potrebné uznáva, dokazuje, jak po krivých cestách kráčajú tí, čo sa chcú vydávať za vodcov slovenského ľudu.

Dosiaľ takzvaní národnári aspoň náboženstvo slovenského ľudu šetrili, teraz ale — jako z toho článku vidno — už na vykorenení viery slovenského ľudu pracujú.

Tí ľudia, čo v Prahe ten sjazd voľnej myšlienky usporiadali, boli samí neznabohovia. Jako takí v Budapešti ani sa neopovážili svoj sjazd držať, vzdor tomu, že už rokom predtým hlásali, že sa v Budapešti sijdu. Sám ten pražský sjazd z ničoho inšieho nepozostával, jako z osôčovania katolíckej cirkve. A takéto snahy odporúčajú skalickí proroci slovenskému ľudu? Ej, veru by zaslúžili, aby už raz odvrátil sa od nich národ, zakiaľ celkom ľud nepokazia.

Či nevedia tam pri hranici, jaký tuhý boj vedie moravské kňazstvo s nevercami, čo kazia ľud moravský! Či nevedia o tom, jako pán arci-

biskup olomúcky vystúpil proti Masarykovi a oni včul chystajú pôdu učeníu Masarykovmu medzi nábožným slovenským ľudom? Či nenie dosť, že zo dňa na deň kazia vážnosť kňazstva medzi ľudom, že včul ešte aj proti viere ľudu píšú?

Tam na Morave sa bratrickovali na Velehrade, pretvarovali sa jako horliví katolíci, doma ale podkopávajú vieru ľudu. Že je to mnoho — čo oni robia — už i z toho vidieť, že sa už aj turčianske «Národné Noviny» pohoršily nad takýmto zachádzaním — kde tieto evanjelici redigujú — veru je to haňba a špata, že si evanjelici viacej ctia náboženské city slovenského ľudu, nežli katolíci. Veru haňbite sa skalickí proroci!

Krešťanská ľudová strana za ľud.

Ozvena krešťanskej ľudovej strany vzbudila veľkú pozornosť vo verejnej mienke celej krajiny. Toho dôkazom sú tie úsudky veľkých novín, ktoré sme v predošlom čísle uverejnili a o tomto svedčia aj osvedčenia menších, len týždenne raz vychodiacich časopisov. Všestranne uznávajú veľkú významnosť programu krešťanskej ľudovej strany, ktorá s opravdu krešťanskosociálnymi zásadami jej, obracia sa k ľudu v dobe veľmi rozhodnej. Mienku a kritiku jednotlivých vidieckych časopisov udávame v nasledovnom:

«*Nyitramegyei Szemle*» «velkej významnosti menuje krešťanskej ľudovej strany manifest, ktorému rovného od roku 67., ako sa u nás znovu začal ústavný život, uverejnené nebolo». Jest to mohutné osvedčenie krešťanskej politiky, ktorým krešťanská ľudová strana poznove obrátila sa k ľudu.

«*Szombathelyi Újság*», rošírený časopiš píše nasledovne: Krešťanská ľudová strana pracuje so silou osvedčeného katolicizmu a v duchu opravde krešťanskom v krajinskom sneme a v spoločnosti medzi soslabenou intelligenciou a ľudom v chudobe živoriacim. Sociálnym programom krešťanskej ľudovej strany previeva moc a sila pravdy Krista Pána. Túto moc a silu vniešť chce do spoločenstva, do celého telesa obyvateľstva našej krajiny, aby ľud náš žil a vyvíňovať sa mohol. Prítomne zúbožený náš ľud v stotisícoch

do Ameriky vandrujúci pod jarmom freimaurov, židovstva a kapitalistov nevie ani vyžiť, ani sa vyvíňovať. Vlast naša bude ozaj kresťanská a ako taká pevná, ľud náš bude šťastlivý a blažený, akonáhle prevedie svoj program kresťanská ľudová strana.

«*Kalocsai Néplap*» sdeľuje ozvenu kresťanskej ľudovej strany, píšuc: Uverejnením tejto ozveny kresťanská ľudová strana len bližšie označila jednotlivé punkty svojho programu, ktorého základom boli vždy len dve myšlienky: v krajinskej správe a spoločnosti uplatniť kresťanské zásady a na základe týchto kresťanských zásad vyliečiť liberalizmom nemilosrdne zapríčinené sociálne biedy, pod ktorými ťažko stonajú zvláste stredné triedy remeselníkov, hospodárov a vykoristené robotníctvo. Či bolo zapotreby tento program prítomne bližšie vysvetliť? Áno, bola to potrebná vec ohľadom na tie vážne premeny, akým v politickom živote ideme v ústrety. Kresťanská ľudová strana prejavila len svoj bystrý zrak politický, keď vidiac postupovanie sociálnych otázok, vyvíňuje a do popredia stavia práve túto, pre človečenstvo tak vážnu, čiastku svojho programu, aby mu dľa potreby platnosť zadovážila».

«*Balaton Vidék*» napokon píše nasledovne: Kresťanská ľudová strana uverejnením jej manifestu len to dokázala, že je vždy verná ku pôvodnému jej programu a že chce statne zodpovedať aj spravodlivým požiadavkám terajších časov. Ona, keď ako konzervatívna v účtivosti drží a bráni auktoritu, verejný poriadok, historické práva a tradície, ako moderná stránka politická vidiac biedy hospodárskeho života, ako horlivá a odhodlaná obraniteľka záujmov malých existencií, zjavuje sa na dejišti politickom. Jej program je otvorený, úprimný a jasný. Ani len zväčšujúcim sklom nemožno v ňom dačoho najst, čo by bolo k pohaneniu. Ona sa viacej zaujíma za blaho ľudu, ako za tých, čo jeho vykoristením chcjú chytrou zbohatnuť. Z tejto príčiny by mnohí kresťanskú ľudovú stranu radšej videli vystretú na márach, ako živú na politickom dejišti. Kto ale môže zato, že medzi všetkými politickými stránkami táto znevážená, tupená a hanená stránka najprvšia snaží sa úplne zodpovedať vznešenému povolaniu svojmu. Nech teda len ďalej pokračuje pokojne svojou

cestou táto politická stránka. Programm jej slúži len ku blahu vlasti a ľudu.

★

Takto súdi o programme kresťanskej ľudovej strany verejná mienka krajiny. Nech to posilňuje náš pospolitý ľud v tom presvedčení, že tá politická stránka, ktorá je účastná tak veľkého uznania verejnosti, hodna je v každom ohľade aj nezkatanej dôvery ľudu. Na všetky nezaslúžené nápady, akým vystavená je táto politická a opravdu ľudová strana, vzdor jej šlachetnému, celou verejnosťou uznanému programu, nech sa všestranne ozýva ako odpoveď:

Nech žije kresťanská ľudová strana!

Pápež o svätej Alžbete.

Pápež Pius X. najkrajším a zriedkavým dokazom označil najnovšie svoju lásku a otcovskú pečlivosť, akú cíti ku katolíckemu ľudu Uhorska. Dozvedel sa, že v Uhorsku stroja sa slávnostne odobavovať sedemstoročnú pamiatku narodenia sv. Alžbety, i z tejto príležitosti zvláštnym listom apoštolským obrátil sa na sbor biskupský Uhorska, v ktorom dôkladne uvažuje veľké cnosti a zásluhy svätej Alžbety.

Vznešený skutok tento svätého otca zaistku povďačnosti povzbudí uhorských katolíkov a prispeje k tomu, že jubilárne slávnosti svätej Alžbety o to veľkolepejšie odobavovať sa budú po celej krajine.

Apoštolský list svätého otca zneje nasledovne:

Milým synom našim: Klaudiusovi *Vaszary*, rímskej svätej cirkve kňazovi-kardinálovi, ostríhorskému arcibiskupovi; Jozefovi *Samassa*, rímskej svätej cirkve kňazovi-kardinálovi, jágerskému arcibiskupovi. Velebným bratom našim, druhým arciskupom a biskupom Uhorska. *Pápež Pius X.* Milí synovia a velební bratia naši! Pozdravenie a apoštolské požehnanie!

V krátkom čase nastane túžebne očakávaný deň sedemstoročnej pamiatky narodenia svätej Alžbety uhorskej, a rozpomienka na túto milú svätú neobyčajnou radosťou naplní zvláste srdcia katolíkov Uhorska. Tak sa dozvedáme, že ku osláveniu tohoto výročitého dňa jednomyselne

a s veľkým oduševnením pripravuje sa celá krajina; nad týmto sa ani nedivíme, bo sa to rozumie, že tá náboženská úcta, ktorú ste stále preukazovali na oblohe vlasti skvejúcej sa hvieзде, objavuje sa včul zvláštnou silou. Radostným podivením naplňuje nás to, že dľa našej vedomosti, v sriadení slávnosti svätej Alžbety súčasťňuje sa nielen o skutky lásky kresťanskej veľkých zásluh arcikňažna kráľovská a k tomu s veľkou horlivosťou, lež — načo posiaľ nenie príkladu — hlavným ochrancom a protektorom jejich je sám kráľ apoštolský.

Dá sa takto predvídať, že vážnosťou skvelého domu kráľovského a spoluúčinkovaním občanov vlasti, úcta ku svätej Alžbete v srdciach millionov objaví sa tak, ako nikdy predtým. Toto všetko naplňuje nás veľkou radosťou, bo to nielen o tom svedčí, ak živá je vo vás viera našich predkov, lež i tou nádejou nám lichotí, že jubiläum svätej Alžbety Uhorska celému svetu kresťanskému zplodí blahonosného ovocia.

Privlastňovať sa to môže zaiste dobrotivému nariadeniu prozreteľnosti Božskej, že tento skvelý príklad svätého života, ktorý v XIII. stoly objavil sa kresťanskému svetu v dcére kráľa Ondreja II., prítomne s obnovením jej pamiatky, poznove obracia na seba pozornosť a objavuje zaujatosť pokolenia ľudského. Kto sa ponorí v uváženie života a mravov svätej Alžbety, ten nutne zastaví sa v duchu nad tým, že pri neobyčajnej premenlivosti jej pomerov skveje sa najkrajšími cnosťami. Ak dokonalé cnosti ozdobovaly ju v detinskom jej veku, keď ako zasnúbená syna panovníka Ludvika, vychovaná bola na dvore türingskom! Srdce svoje už vtedy obrátila k Bohu, svetské veci opovrhovala, poslúchala radostne, uponíženie a urážky znášala trpezlivo a pritom vynikala skrovným chovaním, láskou ku chudohe a zvláštnou horlivosťou v pobožnosti. Prenasledovania jej nepriateľov zanikly na čas, keď proti jej vôli vstúpila do stavu manželského, v ktorom vznešené vlastnosti sv. Alžbety skvely sa ešte viacej a boly predmetom obdivovania každému. Türia spatrila vo svätej Alžbete tú pevnú ženu, akú predstavuje nám sv. písmo. Srdcom i dušou oddaná bola svojemu manželovi, s najútlejšou pečlivosťou opatrovala svoje dietky a celú rodinu, zaujala sa za každého chudobného a ako opravdová matka lá-

skave fedrovala núdzu trpiacich. Dobrosrdečnosťou a milosrdenstvom vynikala zvláste v čas veľkej biedy, keď sa stala vysloboditeľkyňou hladujúceho ludu.

Nasledovaly potom časy plné žiaľu a zármutku. Manžel jej vzdialil sa do Palestíny a zomrel pred časom, v srdciach nepriateľov jej vznikla poznove a tým väčšou silou závišť a pozbavila svätú Alžbetu hodnosti a všetkých statkov. Z kráľovskej krve pochodiaca panovníčka türingská prinútená bola žobraním udržiavať svoj a detí svojich život. V tejto prefažkej dobe dala naša svätá najvznešenejšie príklady odovzdania sa do vôle Božej, lásky k nej nepriateľom a nevyslovnej trpezlivosti. I keď behom času šťastlivejšie dni svitly svätej Alžbete, keď vyslobodí sa mohla z biedy a uponíženia, predsa sa nechcela vrátiť k životu panovníckému, lež naplnená túžbou za tým, aby podobná bola Ježišovi ukrižovanému, do posledného dychu jej viedla život plný sebazaprenia a kajúcnosti v ráde svätého Františka assiského. Už i z týchto krátkych úrivkov zo života svätej Alžbety vidno, ak vznešeným príkladom kresťanskej dokonalosti je ona zvláste ženskému pohlaviu: pannám, manželkám a vdovám. Bodaj by ju čím viacej nasledovaly! Nasledovanie jej prispelo by bez pochyby mohutne ku blahu kresťanskej spoločnosti. My z našej stránky povzbuďujeme kresťanské ženské, aby sa usilovaly nasledovať príklad sv. Alžbety, zvláste tie, čo sa nachodia v trefom ráde sv. Františka a ktoré práve preto, ponevác vo svätej Alžbete zvláštnu orodovníčku majú pred Bohom, povinné sú privlastniť si i jej sväté čnosti. Ku zvýšeniu úcty katolíckeho ludu Uhorska ku svätej Alžbete a skvostnosti slávnostných služieb Božích v jej sviatok, z príležitosti sedemstoročného jubiläa ochotne udelujeme odpustky. Ako nám známo, odbavujete pobožnosti cez tri dni po 16. novembri v určených k tomu chrámoch. Kto teda v každý deň účasť berie v pobožnosťach týchto, tomu udelujeme odpustky sedem rokov, tým ale, čo v deň svätej Alžbety navštívia arcipastierom určený chrám, tam sa kajúčne vyspovedajúc, pristúpia ku Sviatosti Oltárnej a na úmysel sv. cirkve pobožne sa pomodlia, udelujeme plnomocné odpustky. Konečne všetkých biskupov Uhorska, ktorý v tento sviatok slávnostnú arcipastiersku svätú omšu

slúžia, ochotne splnomocňujeme, aby po zakončenej svätej omši apoštolské požehnanie udelili veriacim. S čím tiež zálohom božských milostí a znakom zvláštnej priazne našej, vám, milí synovia a velební bratia naši a celému Uhorsku láskave udelujeme naše požehnanie apoštolské.

Dané v Ríme, u svätého Petra, dňa 28. septembra roku 1907. v piatom roku nášeho panovania.
Pius X. v. r.

Krešťania kupujte len u krešťanov!

Voľby do výboru nitrianskej stolice.

Krešťanskí ľudáci majú svoje krešťanské a ľudácke presvedčenie dokázať ako pri všeobecných voľbách do krajinského snemu, tak aj pri voľbách do stoličných výborov. Opravdový a verný krešťanský ľudák nedá pri stoličných voľbách svojho hlasu nikomu inému, ako kandidátovi krešťanskej ľudovej strany. Ku náležitému povšimnutiu dávame s týmto na známosť cteným voličom stolice nitrianskej, že zo stránky výboru krešťanskej ľudovej strany stoličnej v Nitre za stoličných výborníkov kandidujú sa nasledujúci:

<i>Egerszegh :</i>	<i>Galgócz :</i>
1. Mittuch Jozef, farár. Elefánth.	8. Brucker August.
<i>Tormos :</i>	<i>Alsóvásárd :</i>
2. Kubinyi Ondrej.	9. Lelkes Adolf.
3. Dr. Francisci Ludvik.	<i>Nyitraivánka :</i>
<i>Pográny :</i>	10. Dr. Tóth Karol.
4. Karsay Imrich, farár.	11. Csitáry Béla.
<i>Emóke :</i>	<i>Vágsellye :</i>
5. Ernyei Pavel, farár.	13. Hlavatý Franc.
6. Dr. Vragassy Vilhelm, lekár.	14. Janits Franc.
<i>Krakován :</i>	<i>Magyarsók :</i>
7. Reviczky Bertalan.	15. Kováts Štefan.
	16. Gyürky Štefan.

Tornocz :

17. Tully Štefan.
18. Etté Koloman.

Sopornya :

19. Jankovics Štefan,

Jablónicz :

20. Müller Jakub, dekan
a farár.

Morvaör :

21. Škarda Jozef.
22. Dr. Polacsek Ondrej.
23. Ovecska Franc.

Csicsó :

24. Brunovszky Adolf.

Perezslény :

25. Dr. Janda Jozef, dekan
a farár.

Prasicz :

26. Pazsitka Vilhelm.

Tavarnok :

27. Kovács Jozef, jácsky
dekan.

Csitár :

28. Klaucek Ján.

Radna :

29. Pulmann Ferdinand.

Privigyé :

30. Mozer Teodor,

Handlova :

32. Wohland Ignác.
31. Amon Vilhelm.

Nyitrarudnó :

33. Rakovszky Béla.

Nitranovák :

34. Kutvaser Štefan.
35. Dr. Haitzch Dezider.

Németpróna :

36. Czeisel Gabriel.

Érsekujvár. II. okres :

37. Ficza Jozef.
38. Misik Georg.

Tardoskedd :

39. Vanya Jozef.

Myava :

40. Miestny farár.

Holics :

41. Kondor Štefan.

Radosócz :

42. Dr. Kassala Ján.

Vradist :

43. Rovenszky Michal.

Unin :

44. Burandik Štefan.

Egbell :

45. Celly Jozef.

Szokolcza :

46. Boltizsár Baltazar.

Lopassó :

47. Sándorffy Ferd.

Chinorán :

48. Dr. Puchovszky B.

Bélaudvarnok :

49. Nemcsek Franc.

Nyitrazsambokrét :

50. Paska Štefan.

★

Vyzvanie.

Ctených privrzcov našej strany katolíckej úctive s týmto vyzývame, aby výsledky stoličných volieb určite na vedomie nám dať si ne-sťažovali.

*Ústredná kancelária kresť. ľud. strany
v Budapešti.*

POLITICKÉ CHÝRY.

K osvetleniu černovskej záležitosti kostolnej.

V záležitosti černovského kostola kolujú rozličné a vôbec falošné chýry. K osvetleniu tejto otázky podávame zprávu z najpatričnejšieho miesta a táto zneje nasledovne:

Začiatkom septembra tohoto roku obrátili sa veriaci černovskí s tou prosbou ku spišskému biskupovi, aby novovystavený jejich kostol dňa 6. októbra vo sviatok sv. Ruženca posvätil. Ako sa pozdejšie hodnoverne dokázalo, túto prosbu složil sám farár Ondrej Hlinka a dal ju kroz veriacich biskupovi odovzdať. Biskup na vedomie dal prosbu ružomerskému administrátorovi a vyzval ho spolu, aby ho upovedomil, či ne-nie dajakej prekážky, pre ktorú by túto prosbu tak ako chce vyplniť nemohol.

Zo zprávy administrátora vysvitlo, že na stavbu kostola je ešte dlžoba a že o vydržovanie kostola treba sa postarať. Biskup na to dňa 15. septembra na vedomie dal okresnému dekanovi, že prosbu veriacich s tou najväčšou ochotnosťou náklonný je vyplniť, prvej ale potrebné je zabezpečiť vydržovanie kostola; preto naložil dekanovi, aby v záležitosti tohoto zabezpečenia, buďto dľa nariadenia farárovi Hlinkovi ešte r. 1905. vydaného, buďto na základe kroz veriacich prítomne vystaveného osvedčenia pokračoval. Dekan podal zprávu biskupovi dňa 30. septembra, že v tomto smysle ešte nič nemohol vykonať. Následkom toho biskup vyplnenie prosby odvislé vyslovil od zabezpečenia vydržovania kostola, vysvätenie odročil a na vedomie dal to dekanovi a administrátorovi. V záležitosti vysvätenia kostola novšie prosby veria-

cich došly na biskupa, dekan aj ku zabezpečeniu kostola potrebné dňa 13. októbra vystavené osvedčenie veriacich, dňa 15. októbra odoslal biskupovi. Na základe tohoto biskup na vedomie dal dekanovi, že slávnostné vysvätenie kostola, pre ktorý veriaci zodpovedný oltár postavili na pozdejší čas, keď mu to okolnosti dovolia, pre seba podržuje; aby ale žiadosti Černovanov zadosť učené bolo a jejich kostol aby i do tých čias odovzdaný byť mohol službám Božím, ku tohože požehnaniu splnomocnil Kurimskyho kanonika, ktorý ako bezprostredný predchodca Hlinku za dlhé roky bol ružomerským farárom a za jehožto úradovania rozhodlo sa vystavenie kostola, začala sa zbierka na útraty stavby a sossbieralo sa 11 tisíc korún. Ohľadom času požehnania dľa nariadenia biskupa splnomocnený kanonik s dekanom sa mal umluviť. Dľa spoločného rozhodnutia požehnanie ustanovili na 27. októbra a veriacim dali to na vedomie dňa 20. októbra. Kurimsky aj odišiel do Ružomberka; na ceste ale dostal telegramm «v mene obce» s podpisom «senátor», aby sa neunoval do Černovej, bo požehnanie kostola nebude sa vydržiavať. Kanonik Kurimsky následkom toho vrátil sa zo svojej cesty. Keď teda na určitý čas neprišiel, dekan a administrátorov cieľom zodpovedného upovedomenia a uspokojenia veriacich išli do Černovej, a vtedy prihodila sa tá poľutovania hodná vzbura. O návrate kanonika Kurimskyho o vystaní požehnania a o krvepreliatí dozvedel sa biskup až na druhý deň 28. októbra, keď z Budapešti domov prišiel. Toto je pravda, Ostatné objasniť povolané je vyšetrovanie.

Hlinka sa osvedčuje.

Keď sa dal dostatočne oslavovať v Prahe, keď sa už dosť vyzabával v bankettoch, koncertoch a divadlách, miesto čo by bol narietal a pokánie činil nad smutným pádom v Černovej, osvedčuje sa Hlinka. V článku, ktorý uverejnil v časopise «Hlas» v Brne vychodiacom, píše pod titulom: «Kto je vrahom mojich slovenských pokrvných?» a píše tak ohavne o svojom biskupovi, že sa to ani opakovať nedá. Keď sa našpinil a nabrizgal na osvieteného pána biskupa, potom pokračujú takto:

«Pravda je, že ľud žiadal vysvätenie kostola, bo sa nazdával, že v rámci tohoto slávnostného účinku, prestane medzi mnou a biskupom trvajúci spor.

Ľud za obetovaných ním osemdesiat tisíc korún nežiadal iného, len zastavenie mojej cirkevnej pravoty. Bo ako ja sám, tak aj moj ľud presvedčený je o mojej

nevinosti. Ľud žiadal moje zpiatky posadenie do úradu. Biskup ale sa tomu protivil. Nechcel sa so mnou do pojednávania pustiť, bo viacej slyšal na Fischera, na mojho osobného nepriateľa.

Dľa tohoto *vrahom slovenského ľudu neni nikto iný, ako kalvinistami natisnutý maďaron: Alexander Párvy.*

V dejinách Uhorska neni podobného pádu, že sa katolícky kňaz opovážil takto ohavne a verejne napadnúť svojho biskupa. Už za tento prečin má sa celé katolícke duchovenstvo s opovržením odvrátiť od Hlinku.

«Ľudové Noviny» o Černovej.

Tieto noviny, ktoré klamú slovenský Ľud tým, že sú pokračovanie «Katolíckych Novín» z príležitosti krvavej vzbury v Černovej v poslednom čísle na prvej strane v čiernom rámci baláchajú do sveta nasledovne: *«Vaše mŕtvé a dolámané údy budú volať na hrozného Alexandra, biskupa spišského: dost už pomsty! Spi tyrane, na tých mŕtvých obetiach, ktorým si prisahal vernosť života a slobodu a čo i mimovoľne dal si im smrť a zahynutie».*

Nuž pýtame sa na toto, ktorý veriaci katolík a ktorý katolícky kňaz môže vziať do ruky noviny, čo tak ohavne píšu o katolíckom biskupovi? Sú to katolícke noviny? Žid sa neopováži tak ohavne zneuctiť svojho rabína! Tí trúchliaci spolubratia, čo ten článok podpísali, najväčšiu príčinu majú trúchliť, ale len nad jejich hlúposťou a bezbožnosťou!

Skyčákovi odzvonili.

Zo stoličných výborníkov si vyvolili v trstenskom slúžňovskom okrese: Vitanova, Zajáka, trstenského farára a Csurjaka notára, Ljesek, Csillagyo hl. služného, Trstena, Kastýaka, gymn. profesora a Pányika podnotára, Ústie, Bullu, Jablonka Stanu, jablonského kaplána a Luckyho notára, Zubrica, Banyáka počtára i učiteľa, Podvilik, Halušku oravčanského farára a Albína Vilcsek služného z Trstenej. Kandidáti Skyčáka jedno za druhým prepadli. Kandidoval tých najsilnejších svojich, ale previesť sa mu ich nepodarilo. Darobné bolo jeho behania. Bez Pochválen niet Na veky Amen!

KRAJINSKÝ SNEM.

5. novembra.

Pokračovanie v debatte o predlohe indemnity. O zábavku pánov vyslancov postaral sa národnostný ablegát Franc Skyčák. Z veľmi zábavnej prednášky jeho uvedeme len toto:

Franc Skyčák: Vláda nestojí na mravnom základe.

Výkriky: On hovorí o mravnosti!

Franc Skyčák: Aj Ľudová strana bojovala predtým za čistotu verejného života.

Otto Förster: Preto si vystúpil z nej! (Hlučný smiech.)

Franc Skyčák: Vláda sa na to vzala, že napravi darabontami zhubené politické mravy. Vláda tomu neúčiniť zadost. Jednie noviny oslavovali nedávno darabontov v článku.

Otto Förster: Ten článok si ty písal. (Smiech.)

Franc Skyčák: Očakáva od ministra, že ukrotí toho služného, ktorý rozohnal shromaždenie jeho banky.

Výkriky: K poriadku! K poriadku!

Predseda dva rázy napomenul Skyčáka k poriadku a keď neprestal vrchnosti napaádať, napokon mu odňal slovo. Ináč sa Skyčákovi nič nestalo. Neamputovali ho.

K našemu vyobrazeniu.

Na púšti Sahara v Afrike a aj na iných púšťach stáva sa premávka Ľudí a obchodu na ťavách. V hlbokom, melivom piesku Ľudia len ťažko môžu chodiť a iných prostriedkov premávky tam vôbec ani niet. Ťava ale má veľmi širokú päťu a preto neuviazne v mäkom piesku. Má k tomu ťava ešte aj druhú veľmi dobrú zvláštnosť a to je tá, že sa do veľkého jej žalúdka veľmi mnoho vody smesti, ona preto veľa vody pije a vytrvá dlho bez nápoja. Stáva sa ale, že na púšti cestujúci, keď nikde žriedla nenajdú, aby od smädu nezhyli, zakolú ťavu a vodu, čo v jej bachore najdú, potrebujú ako nápoj. Ponevác ale púšť vyzerá ako piesočné more a ponevác na mori potrebujú lode, preto povedali, že je ťava loď púšte.

Dobré spisy.

Ježiš Priateľ Dietok. Modliaca a spevácka knižka pre školské dietky. Šieste vydanie, 332 strán. Cena jedneho výtisku v plátne viazaného 70 halierov. Za 80 halierov, ktoré sa môžu i v liste v poštových markách odoslať, pošle ju knihtačiareň Karla Salvu v Ružomberku (Liptó-Rózsahegy) franko. Piesne (248) sa srovnávajú celkom s «Alleluja» spevníkom a z nich 48 sú vynótované. Každý rok sa z nej do 5000 výtiskov minie, dosiaľ za 10 rokov 52.000 (päťdesiatdva tisíc). Knižku zostavil Štefan Janovcsik, farár likavský.

Alleluja. Duchovný katolícky spevník s obradami nótami (nápevami). Zostavil Štefan Janovcsik, farár likavský. S odobrením cirkevnej vrchnosti. — Obsahuje 352 strán. 306 piesní, úplné nešpory a všetky obrady ako: na Hromnice, Velkú noc, Krížové dni atď., všetky s nótami zaopatené. — Cena jedneho výtisku. v plátne viazaného s obrázkom 1 kor. 60 halierov. — Za vopred zaslaných 1 kor. 80 hal. pošle ho vydavateľ franko pod krížovou obálkou. — Tam je k dostaniu: «**Requiem aeternam**» spevník opatrený s nótami, viazaný. Cena 72 hal. — Objednávky majú byť upravené do Likavky, ostatná pošta Ružomberok (Rózsahegy). Stolica liptovská.

BESEDNICA.

Brat a sestra.

Loď «Barstropp-Elisabeth» rýchlo sa blížila ku brehu, jako by už ledva bola čakala, aby čím skorej mohla zakotviť. Kapitán lode stál na veliteľskom moste, vyprával sa s lodným lekárom, ktorý jako riadne, aj teraz mal námietky oproti kuchárovi.

— Tento človek je hrozný. Od kedy sme na vode, ešte som nejedol ani jeden chutný kúsok. Ani na to ne-nie súci, žeby jednu šnielu poriadne upiekol. Jestli sa rozšíri jeho chýr, nikdy ani jeden cestovateľ nebude na tvojej lodi, a opravdu dobre by si urobil, keď by si odh-nal tohoto ináče aj korheľského huncúta.

— Veď aj ja som už myslel, — hovoril kapitán — žeby ho bolo treba zahnať a to aj urobím, jakmile do-stanem na jeho miesto iného človeka. Keď som ho pri-jal prisahal na nebo a zem, že dobre vari, lebo ho vraj sestra učila a teraz hľa vysvitne, že ešte ani len zapra-ženú polievku nevie dobre pripraviť.

Parná píšťalka lode dala znak. Na brehu stojaci zástup odrazu sa pohnul a jedonkaždý ponáhlal sa pozdraviť svojich známych a priateľov. Keď už všetci ce-stovatelia opustili loď, jedno mladé pekné dievčatko pred-stúpilo pred kapitána, hovoriac:

— Prosím, kde bych mohla najst pána Juvela?

Kapitán prekvapene hľadel na driečne dievčatko, riekol zadivene:

— Ach, Juvel, kuchár? Áno, tam dolu je v kuchyni. Dievčatko sa začalo teraz o to zaujímať.

— Všakver, vy ste lodný kapitán? — pýtala sa.

— Áno! — odpovedal kapitán.

— Ste s Juvelom spokojný? Jako vari?

Kapitán cítil, že prišiel do klepeca a napochytre so-tva vedel čo odpovedať, len s plecami stískal, konečne riekol:

— Na, na, teda len obíde. Asnáď vy ste jeho se-stra a zároveň učiteľka?

Dievča slabo sa zardelo, potom však s úsmevom odpovedalo:

— Áno!

Kapitán včul pristúpil ku kuchyňskému telefonu a skríknul do neho:

— Bert, poď hore, sestra Ťa čaká!

— Kto? — bolo slyšať z vnútra lode kuchárov zadivený hlas.

Kapitán však nemal času ešte raz skríknúť, lebo dievčatko znovu ho oslovilo:

— Ďakujem pán kapitán.

— Veľmi vďačne, slečna. Keď ešte raz prídete pre Berta, prídte včiasšie a obzrite si loď.

Ďalej nemohli sa vyprávať, lebo kuchár už slušne vyobliekaný vyšiel hore na palubu a o pár minút spolu s dievčatkom zanechal loď.

Doktor dívajúc sa za odchádzajúcimi, riekol:

— Toto je potom pekné malé dieťa, čo?

— Jeho sestra — odpovedal kapitán. — Juvelova sestra.

— Tak? Ktorá učila ho variť? No, vtedy by som ľúbil tak ale na päť minút slečnu si vypožičať a pochváliť ju, že prečo tak dobre naučila brata variť.

— No, no, doktor. Nebantuj úbohého Juvela. Jesto od neho aj horší kuchár.

— Toto to znamená, že ho nepustiš preč. Čo?

— Eše na jedno cestovanie ho zadržím.

Bolo pozde večer, keď kuchár prišiel domov zo svojej prechádzky, takže kapitán, ktorý práve prechádzal sa po palube, ho pristavil a pustil sa s ním do reči. Kuchár zo začiatku bol prekvapený, že jaký priateľský je kapitán v oči nemu, ale čoskoro sa vzchopil a začali hovoriť o jeho sestre.

— Spolu ste ztrávili večer? — pýtal sa kapitán kuchára, pričom potlapkal ho po pleci.

— Áno, pán kapitán, spolu sme boli. Najbližšie zase príde.

Na druhý deň ráno kapitán dostal hrozný fruštík, ale ho len ztrovil jakosi, lebo odpustil kuchárovi pre jeho peknú sestru a ledva čakal, aby bol večer, žeby zase mohol vidieť to pekné dievča.

Sotva zašlo slnko, dievča sa už objavilo na lodi. Včul už držalo sa celkom smelo, a tak chodilo hore-dolu po palube, jako by v celom svojom živote tam boto bývalo. Všetko obzrelo, všetko ho zaujímalo, a kapitáni, ktorý mu ukázal na lodi každý kút, mnoho razy preja-vilo svoje uznanie a páčenie sa nad poriadkom a či-stotou, aká tam panovala.

— Ale teraz už ďakujem za vďačné vaše vode-nie, — rieklo konečne dievča kapitánovi, — lebo už musím ísť, ponevác nechcem na váš čas ďalšie nároky robiť. Zaiste máte aj dôležitejšie veci, nežli aby ste sa zaoberali so mnou.

— Oh, včul práve nemám žiadnu prácu. Chcel som ísť na prechádzku. ale takto samotný... Hja, keď človek nemá sestru...

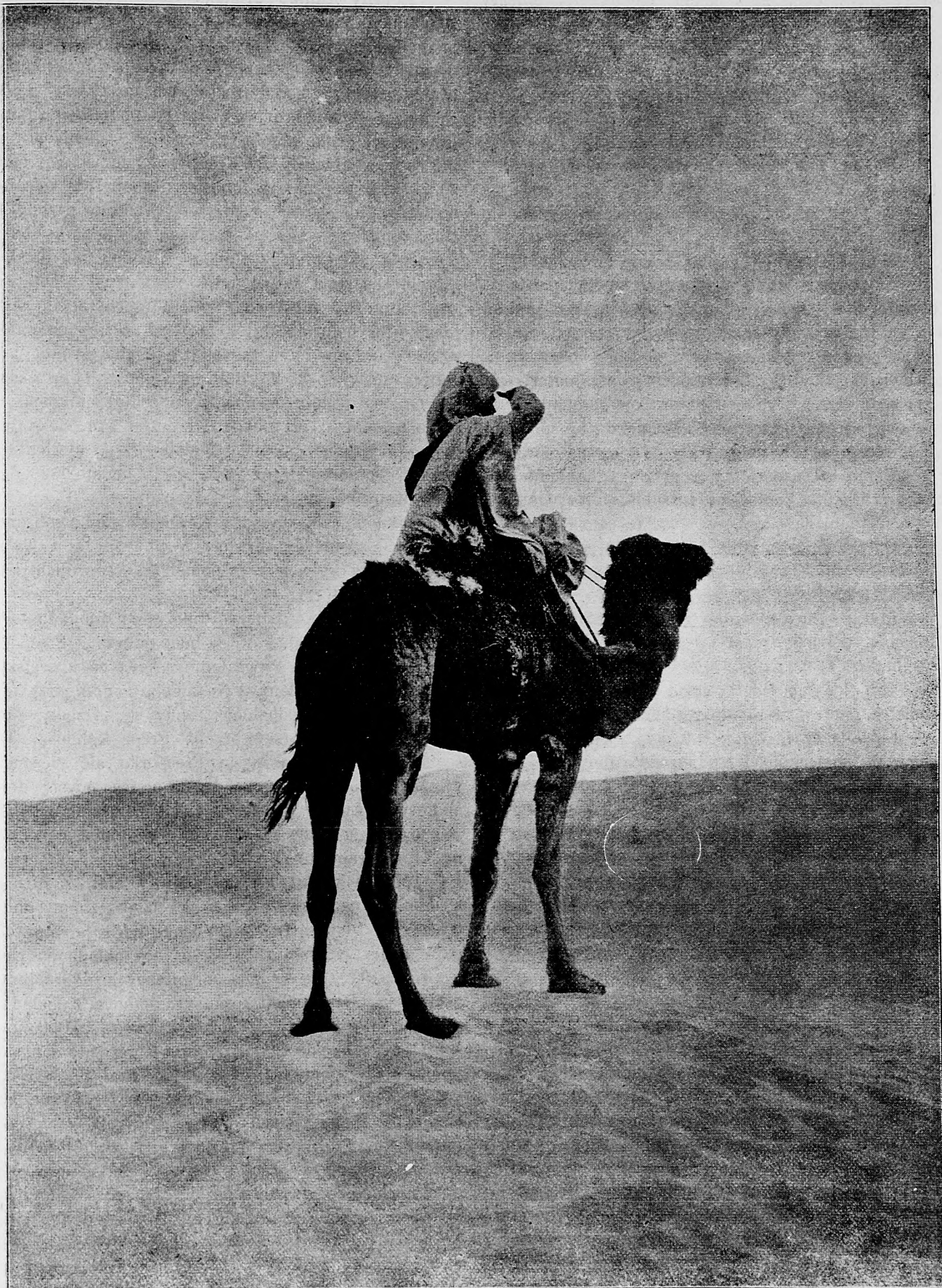
— No, a keď by ste mali, vtedy zaiste neišli by ste s ňou nikdy na prechádzku, — odpovedalo dievča, usmievajúc sa.

— Jako to môžete povedať? Teda Bert neide s vami každý deň?

— Ja, Bert. To je celkom iné. Bert nenie taký, jako ostatní bratia. Však ver Bert? — a položilo svoju malú ruku kuchárovi na plece.

— Veru keď by som ja mal sestru, — pokračoval kapitán — dnes večer bych išiel s ňou do divadla.

— Ach, toto je už utešené. Takéhoto brata aj ja by som ľúbila! — vykřiklo s vytržením dievčatko,

Púšťová loď.

kdežto kapitán cítil, že v celom tele múri sa mu krv pri týchto slovách.

— Ó, veď to nič nerobí, keď vy aj nie ste moja sestra, — odpovedal kapitán — preto môžete ísť do divadla.

— Jako by nie! — zamiešal sa do reči včul aj kuchár a základne premeral kapitána.

— To by nebola slušná vec, — mienilo aj dievčatko.

— No, veď nerozumel som tak, že my dvaja, ale že pôjde s nami aj Juvel.

Na tieto slová hneď zmizly prísne ťahy z obličaja kuchárovoho a malá spoločnosť o štvrt hodiny pozdejšie už opustila loď a poberala sa ku mestu a jako kapitán sľúbil, išli do jedného divadla.

Pod prednáškou dievčatko celé bolo uchvátené a neodtrhlo oči z javišťa. Len medzi jednaniami zhováralo sa so svojim bratom a naraz len obrátiac sa ku kapitaňovi, rýchlo upozornilo ho na jedného mladého človeka, ktorý ho celý večer fixoval s kukkerom.

— Nenie to bezočivosť? — pýtalo sa kapitána, ale poneváž práve bol koniec prednášania, ani viac nehovorilo o mladom človekovi.

— Opravdu prednášanie bolo pekné, — poznamenal Juvel — veľmi bolo pekné a skutočne dobre som sa cítil.

— Áno, — hovorilo dievča s radosťou, — také pekné bolo, že si ho obzrem ešte raz, ale len vtedy, keď vy budete už na vode.

— Vari len nepôjdete sama do divadla? — poznamenal kapitán v žiarlivom rozčúlení.

— Ej, teda čo je v tom. I tak vždy som sama, už som navykla ku samote, — odpovedalo dievča.

(Dokončenie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Zdravie kráľa. Jeho veličenstvo kráľ, ako s úprimnou radosťou sdeliť môžeme, úplne vyzdravel z jeho ťažkej choroby.

Dedič trónu v Uhorsku. Dedič trónu Franc Ferdinand so svojou manželkou prišiel minulý týždeň v sprievode svojho krídelného pobočníka baróna Rumerskircha do Keszthelyu. Gróf Tasilo Festetich a jeho manželka princezna Maria Hamilton a syn Georg šli na parádnych hyntovoch v ústrety korunnému princovi a jeho manželke, s ktorými potom cez mesto zaviezli sa do kaštieľa. Mesto bolo pekne ozdobené. Poslucháči gazdovskej akademie a žiaci stáli v radoch na ulici. Obecenstvo pripravilo vysokým hosťom srdečné ovácie.

Meniny knieža-primasa. Kardinál knieža-primas Klaudius Vaszary vo stredu 30. októbra slávil s obvyklou jednoduchosťou svoje meniny. Rano v domácej kaplnke odsľúžil omšu a potom prijal poklonu gratulujúcich osobností. Najprv ho navštívil arcibiskupský vikár Ludvik Reiner a tlumočil mu pozdrav ostrihomskej kapitule. Potom vyhľadalo knieža-primasa viac deputácií, aby mu osobne zablahoželaly. Krem všetkých biskupov blahozelali knieža-primasovi minister Apponyi a veľa hodnostárov. Knieža-primas zo všetkých strán krajiny dostal veľa blahozelajúcich listov a telegrammov. V primasskom paláci na poludnie o 1. hodine bol obed, na ktorom zúčastnili sa gratulujúce deputácie a notability.

Pamiatka mrtvých. V deň Všetehsvätých obyvateľstvo hlavného mesta vo veľkých zástupoch navštevovalo cintoríny, aby zasvätilo pamiatku svojich milovaných mrtvých a ich hrob ozdobilo kvietim a zapálilo na ňom svetlo. Zpomedi cintorínov najkrajšie bol ozdobený emiter pri Rákócziho ceste, kam šlo najviac ľudí; zámožnejší na koči, chudobnejší po elektrickej a pešo. V cintorínoch už ráno o 9. hodine bolo tisíce ľudí. Hroby všetky boly krásne ozdobené. V sobotu v deň Dušičiek odbývaly sa v chrámoch smútočné služby Božie za zosnulých. Kostoly a cintoríny aj vtedy navštívilo obecenstvo, aby sa pomodlilo za svojich milovaných zomrelých.

Jubiläum sv. Alžbety. Prípravy ku jubiläumu svätej Alžbety uhorskej, ktoré sa bude odbyvať v Prešporku, sú v plnom prúde. Programm cirkevných a svetských slávností je už ustálený. Vynikajúcim bodom cirkevného programu bude odhalenie sochy sv. Alžbety, ktorú dal postaviť prešporský prépoš Franc Komlóssy. Táto socha bude okrasou mesta Prešporku, ale súčasne aj výtečným dielom uhorského sochárstva novšej doby; zhotovil ju Ludvik Rigele, najnadanejší učenik nebohého sochára Jána Fadrusza. Sochu už najbližšie postavia na dvore präpositúry.

130 000 korún na dobročinný cieľ. Z Rožňavy sdeľujú, že na celom okolí široko-daleko známy dobrodinec gróf Dionýs *Andrássy* počnúc od 1. januára tohto roku medzi cirkvami a školami, bez ohľadu na vierovyznanie, ako i na podporu jednotlivých dobročinných spolkov novšie 130.000 korún vyassignoval z pokladnice svojho panstva. Z tohto veľkého obnosu 15.000 korún rozdelené bolo dňa 26. októbra, v 5. výročitý deň smrti jeho blahej pamäti manželky grófky Francisky. Takmer vo všetkých kostoloch stolice gemerskej vydržovali smútočné služby Božie. V Krasnej Horke v utešenom mausoleume rožňavský biskup Ludvik Balás slúžil rekviev v prítomnosti grófa Dionýsa *Andrássyho*. Na službách Božích bolo prítomné početné obecenstvo Rožňavy; tam bol aj úradnícky sbor panstva v plnom počte. V meste Rožňave na hlavnom námestí sa nachodiacu mramorovú sochu grófky Francisky z príležitosti výročitého dňa jej smrti dalo ovenčiť veľa kultúrnych ústavov. Medzi vencami vynikal veľký a utešený venec baňského mesta Rožňavy.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie dňa 30. októbra posvätil za kňaza Anselma Varga, bohoslovca praemonstratského v Jászove, počom s praelátom praemonstratským dr. Melchiorom Takács išiel na návštevu osvieteného pána biskupa rožňavského Ludvika Balás do Rožňavy. Dňa 1. novembra, na Všetech svätých už birmoval v Koksóindszente. — Štefan Telegdi, farár zo Szikszova dňa 28. októbra odbavoval inštaláciu pri prítomnosti okresných kňazov. Prísahu složil do rúk košického farára, kanonika a abaujského archidiakona Ondreja Kozora. — Ondrej Magócsy, farár v Szepsi, bývalý professor bohoslovca, muž veľkých zásluh vymenovaný je za titulárneho kanonika. Nech ho Boh živí!

Chýry zo Šariša. *Prešov.* Adalbert Zaborovszky, tunajší prépoš a farár dňa 26. októbra držal poďakujúce služby Božie s kázňou na pamiatku 10-ročného účinkovania spolku sv. Antona Paduanského. Spolok tento založil roku 1897. Ondrej Pletényi, bývalý tunajší farár a teraz opát-kanonik. Tento spolok každoročne rozdáva 9000 chlebov medzi chudobných, na väčšie sviatky podporu v peniazoch a dľa potreby rúcho. Riaditeľky spolku, horlivé panie katolicke: vdova W. Galotsik, vdova dr. Karola Mathia, Henrietta Krizák, vdova Jána Potácsy a iné navštevujú chudobných a ubiedených v jejich chalupách a podporujú ich dľa možnosti. Medzi iným obetoval tento spolok tiež 3000 korún na špitál prešovský a milodary svoje rozdáva chudobným, ubiedeným a pohorelcom. Toto takrečeno zázračné účinkovanie tohoto spolku — ako sa prépoš vo svojej kázni vyslovil — má nás povzbudzovať ku úcte a oddanosti moderného divotvorného svätého Antona Paduanského. S radosťou aj vidíme, že úcta svätého Antona Paduanského, takrečeno zo dňa na deň vždy viacej rastie a sa zmáha medzi našim národom. — Minulého mesiaca vydal podžupan passy 107. cestujúcim, teda o 133 menej, ako v tomto mesiaci predošlého roku. — Tieto dni vrátilo sa z Ameriky 600 vystahovalcov. Prišli na parolodi «Carpatia» do Fiume a z tadiaľ do Budapešte. Horko sa ponosovali, ako im veľmi zle šlo v Amerike. — *Kapi* (Kapušany). S koncom minulého mesiaca odbavovali tu sv. missie velební páni Lazaristi Báthora a Botha. V nedeľu sa sv. missie zakončili s hrubou sv. omšou, popoludní držal processiu prešovský prépoš pán Adalbert Zaborovszky. Následkom vydržievania svätých missii vo všetkých krémách nastala tichosť. Duchovenstvo dekanatského prešovského okresu zadalo skrze kraj. vyslanca okresu giraltského grófa Emila Dessewffyho prosbu krajinskému snemu o zatvorenie krčiem v nedeľu a vo sviatok. Takúto prosbu tiež už dávnej zadalo krajinskému snemu duchovenstvo okresu sabinovského skrze krajinského vyslanca Felixa Szinyei-Merse. — *Boki.* Služobný krajinského vyslanca p. Ivana Ujházy chytil flintu svojho pána a nevediac, že je nabitá, obrátil ju na pecúcha, flinta ale vystrelila a nešťastného usmrtila. — Šarlach a osypky už od dávna panujú v nasledujúcich obciach: Ternye, Erdőmartaly, Nyarsány

a najnovšie v Sabinove, kde na 2 mesiace školy zavraždia. To je veľká chyba, že okresní lekári až v Prešove bývajú, pre nich môžu bárs aj všetky deti pomreť. — *Polonca.* Ku novej útulni vymenovaná je Maria Kránetz. — Volby do stoličného výboru pre celú stolicu ustanovené boly na 6., 7., 8. novembra.

Chýry zo Spiša. V Kažmárku dňa 20. októbra zomrel penziovaný r. k. učiteľ Ján Krivácsy v 80. roku života svojho. V 1848. roku bojoval za slobodu Uhorska, ako honvédske lajtinant. Na jeho pohrabe sa všetky školy kežmarské súčasťnily. — V obci Kojso, ako počúvame, i jedna stará žena zahynula v ohni. — V Toriszku manželka tamejšieho učiteľa Zemanna tri zdravé dievčatá porodila. — V Poprade dňa 24. októbra jedna železničná mašina svalila a do nepoznania roztrhala predstaveného štácie, Michala Adamika. — Vo Veľkom Slavkove vyvolili za notára Karola Gótscha, notára tripského. — V Levoči zavrely pre osypky ľudové školy aj školy mníšiek. — V chotári jakubjanskom na takzvanom Jankovcu roztrhal jeden medveď jednu kravu a dve ovce. — V Imrikfalu dňa 21. októbra tri domy zhorely. — V Abrahamovcach bola dňa 28. októbra pekná slávnosť. V ten deň slávil tamejší zaslúžilý pán farár Karol Háber, 50-ročné jubileum svojho kňazstva. Zajímavé bolo, že samí Háberovia fungovali. Slávnú omšu mal jubilant, tichú omšu sv. jeho brat Franc Háber, farár krempachský, kázeň mal jeho vnuk Ondrej Háber, farár toporský a organistom bol tiež istý Háber. Daj Bože! aby aj 60-ročné jubileum mohol sláviť.

Kresťansko-sociálne pohyby vo Zvolenskej. Dňa 27. októbra v Detve v prítomnosti asi 3000 ľudí odbyvalo sa ľudové shromaždenie, ktorého cieľom bolo oboznámiť ľud so zásadami kresťanského socializmu. Predsedom shromaždenia bol administrátor Ján Brezina, rečníkmi: Mikuláš Griger a Ján Kalina. Vrechosť zastupoval veľko-slatinský slúžny Pivartsik. Ľudové shromaždenie previedlo sa v úplnom poriadku.

Zemetrasenie a víchor v Taliansku. Z mesta Reggiodi Calabria oznamujú, že počas posledného zemetrasenia v Kalabrii — ako sa to presne ustálilo — zahynulo v obci Ferruzzano 175 ľudí, z ktorých 118 našli. 50 ľudí bolo počas zemetrasenia ranené. — V meste Neapol minulé dni pustošil obrovský orkán, ktorý narobil veľa škody. Víchor veľa stromov od koreňa vytrhol a v Ietohrádkoch v Partici narobil veľa škody. Pouličná premávka medzi obcami ležiacimi v úpätí sopky Vesuv zasekla. Jednu časť mesta Pozzuoli zaplavila voda mora.

Prepustení štrajkujúci robotníci. Z Košíc píše: Osobníctvo tlačiarne Svätej Alžbety preto, lebo jeden ich spoločník nesiel na jeden demonštratívny pochod dňa 10. okt., vypovedalo štrajk. Dovedna traja pracujú. Správa tlačiarne vydržievala zasadnutie, na ktorom vyriekli, že ponač osobníctvo bez príčiny zastavilo prácu, štrajkujúci považuje za prepustených.

Pozor na zbraň! Udenársky tovaryš Jan Elbl v hlavnom meste lanského roku ukazoval svojmu priate-

Iovi Strazimirovi Arandeličovi flintu, ktorú si bol práve kúpil. Flintu obidvaja prezerali, keď odrazu vystrelila. Guľa vletela Arandeličovi do čela a ho na skutku zabila. Elbla pre vraždu zapríčinenou z neopatrnosti postavili pred súd. Jeho záležitosť súdna stolica tieto dni pojednávala. Elbl hovoril, že sa strojil na výlet na Gellértsky vrch a preto si kúpil flintu o ktorej ani nevedel, že je nabitá. Súdna stolica Elbla odsúdila na tri týždne do väzenia. Výrok je právoplatný.

Oheň. Z Bánoviec (Baan, st. trenč.) píše, že v Ševcovskej ulici dňa 27-ho októbra o 4. hodine ráno vypukol oheň, ktorú sa však ohňohasičom podarilo lokalizovať. Zhorely tri domy.

Samovražda. Redaktor budapeštianskeho časopisu «Pester Lloyd» Lev Veigelsberg vo štvrtok 31. októbra v noci v redakcii svojho časopisu sa zastrelil. Veigelsberg žil 61 rokov. Svoj skutok spáchal údajne v návale šialenosti, lebo trpel na nervy.

Obetou besného psa. Z Baňskej-Štiavnice píše, že v susednej obci Hegybánya tieto dni vypukla besnota na jednom chlapcovi, ktorého pred štyrmi týždňami pohrýzol jeden besný pes. Nešťastný chlapec v trápení napadol svoju matku a ju dohrýzol. Chlapec tieto dni ráno zomrel a jeho matku zaviezli do Budapešti do Pasteurovho ústavu. Teraz vedú vyšetovanie, kto je zodpovedný za to, že chlapca svojho času nezaviezli do Pasteurovho ústavu.

HOSPODÁRSTVO.

Malí roľníci a socialdemokrati.

Viac razy sme písali o tom, ako šafáрили bývali liberáli, keď boli na vláde a blízko mastného hrnca a ako vyniesli na vnivoč malých roľníkov. Následky hlúpej, násilnej a zožierajúcej židovsko-liberálnej politiky sú, že sa malí ľudia zadlžili, že robotníci hufom vandrujú do Ameriky a že socialdemokracia už aj na slovenských krajoch verbuje «elvtáršov» pod červenú zástavu. A práca táto úspešnejšie ide, od kedy národnári spriadli sa s bežbožnou socialdemokraciou. Ale svodníci ľudu slovenského neprinesú do dedín pokoj, mravy, svornosť, lásku a spokojaosť; lež neveru, nepriateľstvo, nenávisť, nespokojnosť, nemravnosť a necitlivosť. Použijú všetky nástroje k rozduchovaniu nespokojnosti. A vatra do vysoka šibe plameň, veď už aj národnári, títo novomódni anjeli strážni ľudu slovenského, ako sa seba vo svojej nehanebnosti pomenovali, prikladajú ešte na ňu palivo.

Čo je cieľ socialdemokratov a ich milých bratov národnárov? Búriť a štvat ľud chudobný. Širiť medzi

ním nenávisť a nespokojnosť. Z nepokojovaním kňazov, pánov a majetnú triedu bez toho, žeby čo len slovom spomenuli židovských burzianerov, krivonosích veľkostatkárov, millionárov a úžerníkov, lebo títo sú miláčkovia socialdemokratov.

Ľud je teda nespokojný a bez nádeje, čo istý znak socialdemokracie. Kričí, že hladuje, vyhráza sa tisíc ju-trášom, lebo k tomu ho poučili, ale zato verne platí poplatky do kassy, s čím sa potom delia kadejakí židovskí oplani, akožto vodcovia socialdemokratov a pusipajťáši Hodžovcov.

My sme už veľa razy napomínali Slovákov, aby sa chránili tých nesvedomitých ľudí, ktorí sa im tak podlizujú, ktorí im tak žalostne vykladajú o biede chudobného človeka a ktorí tak prefikane vedia klamať a zdierať. Varujte sa ich priatelia, od tých vy nič dobrého nedostanete, ba ovšem olúpia vás o všetky kresťanské cnosti.

Nenie to pravda, že socialdemokrati napomáhať chcú malých roľníkov. Jediným jejich cieľom je: nachytať čím viac bláznov, aby mali koho zdierať. Veď čo robili dosiaľ? Zkazili ľud, roľník darmo hľadá usilovného a verného sluhu. Dostane grobiana a darebáku, ktorý viac škody spraví ako osohu. Robota mu smrdí, len by rád veľký plat a dobrú chovu.

Ako že môže pomáhať chudobe socialdemokracia, keď nezná ani Beha, ani mravov. Ustavične zlorečí a roznečuje náruživosť ľudu. Kto počul rečníť jedného z vodcov židovských, myslí si, že je to samá láska a oddanosť k ľudu, tak bije na srdce poslucháčov, kdežto je to samá špekulácia na vačky tých, ktorých zvedie na túto novú vieru. Veď vo francúzskej, v nemeckej v belgickej snemovni od veľa rokov sedí kopa socialdemokratických vyslancov, a čo vykonali pre hospodárov alebo pre remeselníkov? Nič! Tito dostali slubov hoc koľko, ale že by sa ich stav bol poľahčil, o tom nenie ani reči. Socialdemokratickí ablegáti v cudzozemsku ustavične rečia o biede ľudu, aby ho s tým zaslepili, oni však berú za túto hračku dobré platy a žijú si po panský. A tak je to aj u nás s tými vodcami. Teraz s tým mámia ľud, že jaknáhle uvedú do života u nás to všeobecné hlasujúce právo, že zaraz sa otvoria brány rajské pred robotníkmi. To isté hlásajú aj národnári. Vy aj potom budete museť porcie platiť, poriadky konať, pri vojsku slúžiť, slovom tie isté farchy znášať, pod ktorými aj dnes stonete. Ten krik za to všeobecné právo je len preto, aby vás ešte lepšie pobláznili, omámili, a zaslepili. Vy budete tým rebríkom, po ktorom vydriape sa do snemovne krdel socialdemokratov a národnárov, to jest čvachov a darebákov, ktorí chcú z ablegatstva žiť. Toto je pravda! Majte teda rozum, a neverte kadejakým odkundesom. Nezabudnite ako hovoria o vás socialdemokrati a jich spojenci. Čujte, toto je ich mienka o vás: Nenie väčšieho oplana, sprostáka, grobiana a dráča ako je sedliak. Takto hovoria o vás tí huncuti. A vy by ste im verili? Neni dosť že s jich hlúpymi štrajkami všetko zhubili? Neverte

beľárom! Buďte pri nás. Na našej strane sú mužovia kresťanskí socialisti, ktorí neraz pozdvihli slovo za vas, s nimi držte. Nech žije kresťanský socializmus! *Gazda.*

DOPISY.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Ctený Pán Redaktor!

Zbehy.

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Keď bych jakokoľvek natiahal struny pamäte, nemôžem sa rozpamätať, žeby sa kto z našej pri železničnej dráhe ležiacej obce bol ohlásil v daktorom časopise. Aj u nás bude voľba na stoličných výborníkov. Proti drabantovi Gejzovi Gyürky, stoličnému to hlavnému fiškusovi, vystupuje Fraňo Kosiarovszky, horlivý farár v Šuránke. Naš pán farár Janko Pomykal má veľký vliv na ľud, on dopomôže svojmu najúprimnejšiemu priateľovi k víťazstvu. Daj dobrý Boh, aby tento milý pán farár a náš kandidát prevládal toho zafatého liberála, ktorý doposiaľ vždy tak vďačne plával s prúdom vlády. S Bohom!

Nádejný podrychtár.

***

Hadušovce (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Kresťane».

Mládeži našej farnosti!

Synovia a dcéry ctihodných rodičov! Smutné chýry kolujú o vás. Náruživosťami vedení, zabúdate už na štvrtý príkaz Boží. Nevšímajte si napomínanie vašich starostlivých otcov a matiek. Duchovní otcovia — jako vidíme — darmo sa namáhajú viesť vás po ceste čnosti, vy vše len zchýľíte na krivé chodníky a bežíte v ústrety vašej vlastnej zkaze. Čo to má znamenať? — Beda otcem, beda matkám! ktoré takýchto odrodilcov zplodili. Sporivosť a miernosť vašich rodičov ani v podobe tieňu nevidel u vás. Mozolne zarobené groše premárnite po krčmách a nedeľných tanečoch, zabúdajúc na to, že s tým podkopávate nielen zdravie tela, lež i duše; že veľké pohoršenie dávate vašim nevinným bratom a sestrám a prerážate pritom ostrým mečom útle srdcia vašich rodičov a duchovných otcov. Ale to je všetko ešte málo. Viacerí ste sa dňa 13. októbra natoľko pozabudli, že v predvečer hadušovskej svadby tuho ste zkrvavili štyroch tomašovských spolubratov. Prečo ste sa nepri-družili radšej k Rusom, alebo k Japoncom? Tam by

ste boli mali čoskoro príležitosť dokázať svoju hrdinskú smelosť. Alebo prečo ste sa neponúkli skorej našim pánom krčmárom za mäsiarov; na baranoch by ste boli mohli vybrobovať svoju šikovnosť, jako treba obrátiť mäso na kóser. — Jako sme zbadali, ešte vám ani nože nestačily; pochytili ste koly a flašky a pridržajúc sa hesla: «len ho po hlave, aby nechromel» čistili ste jeden druhého.

Sláva vám junáci! Naša farnosť môže sa tešiť, že takých hrdinov vychovala. Čistý osoh máme z vás. Ani nám netreba ísť na divadlo. Vy nám zdarma pripravíte ozajstné smutnohry. Úfame, že vás odmena neminie. Buďte presvečení, že všetci budeme na tom nástojit, aby svetská vrchnosť nezabudla na vás a čím skorej pripála zaslúžený rytiersky kríž na vaše prsia.

Všetko dobré, na budúce ale viac rozumu vám praje váš verný strýko

Adam.

***

Z Preserán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.
Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kresťane».

So žiaľom píšem, že náš pán kaplán Štefan Horváth, ktorý u nás pre mnohé roky účinkoval usilovne a sebaobetovave, veľmi ťažko nemocný leží, kameňom žlče pribitý k posteli. Vrucne sa utiekame ku Všemohúcemu, aby ho zachoval pri živote a čím skorej sprostil trápnej boľasti.

Z dopisu priateľa Novančana sme zvedeli, že Lu-devit Tóth vystupuje u nás za kandidáta do stoličného výboru. My ho nechceme. Aj tak už pôjde na odpočinok, nech nám už raz celkom dá pokoj. Priatelia drahí, ani jeden nehlasujte naňho. Notára sa nebojte, on nesmie kortesovať. lebo mu je to zakázané. A keby k vôli Tóthovi daktorý notár kortesoval, len to oznámte duchovenstvu, to spraví potom s ním poriadok. My sa tešíme, že tu vystupuje hlavný slúžny Tóth, aspoň mu ukážeme, ako môže hlavný slúžny prepadnúť vo svojom vlastnom okrese. Všetci tunajší poriadni ľudáci do jedneho chlapa odhlasujú na dra Jozefa Jandu a Jozefa Spála, týchto utešených a prívetivých dvoch priateľov ľudu. S Bohom!

Bývalý vincár.

***

Radošina

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Naš pán dekan sú tichý človek a takú tichú tvár má aj celá naša farnosť. A tak sa nedivme, že žiadon mimoriadny pohyb nespôsobil u nás ani ten chýr, že tu bude okolo 20. novembra voľba do stoličného výboru. My si celkom ticho zvolíme pána dekana Ondreja Pulmanna a biskupského úradníka Ferka Varga, obidvoch milujeme, vážime si a ctíme. To ani veriť nechceme, že i hlavný slúžny Tóth tu vystúpi. Vopred mu

odkazujeme, že tu prepadne, jako zbožie z deravého vreca. Blahodarné účinkovanie výš menovaných pánov každodenne zkusujeme, k nim dôveru máme. Tedy si ich aj zvolíme. *Miško Verný.*

Pozvanie.

Slováci na Anjelovompoli (Angyalföld) usporiadajú v nedelu dňa 10. novembra v miestnosti «Kresťanských Socialistov» (Fóthi út 18.) pri spoluúčinkovaní členov «Budapeštianskeho Katolíckeho Delníckeho Kruhu» **zábavný večierok** s divadelným predstavením a rozmanitým programom. — Začiatok o 6. hodine večer. — Programm za 40 halierov dostať pri pokladnici.

Riaditeľia.

II. krajinská púť do Svätej Zeme. Dňa 25. novembra r. 1907. pohne sa II. krajinská púť do Jeruzalema. Smer cesty: Budapest—Belgrád—Sophia—Konstantinopol—Smyrna—Beyrouth—Jaffa—Jeruzalem a naspäť. Ceny súčasťenia: I. trieda 900 korún, II. trieda 700 korún, III. trieda 350 korún. v ktorej summe obsahuje sa úplné zaopatrenie cez 21 dní. Bez zaopatrenia železnica III. trieda a paluba na lodi 230 korún. Trvanie cesty 26 dní. Prihlásiť sa možno do 10. novembra, počom neskoršie prihlasy nemôžu sa do ohľadu vziať. Programmom ochotne posluží duchovný vodca velebný pán Ján Simontsic. farár (Czobolyfalva, Trencsénm.).

Rozpomienky na detinstvo. V neprestajných bojoch a zápasoch o život vsadený, ktoré tak rýchlo zostarujú človeka, poskytujú mu spolu málo času k tomu, aby sa rozpomenul na blahé dni svojho detinstva. Tým radostnejšie je, spolu ale tým bolestnejšie, keď človek v zriedkavých hodinách svojho odpočinku pohliadnuť môže na dávno zašlé doby svojho detinského veku. Takáto rozpomienka vyníma sa ako zanikajúci hlas organov a odumierajúca ozvena zvonov. Vianoce s posvätnými jejich rozkošami obnovujú sa v našej myslí a čo len na krátky čas predstavujú nám pominuté sa doby. Túto rozpomienku vzbudzuje v nás «anjel so zvončekom ku vianočnému stromu», novota totiž, ktorú do obchodu záslužne uviedol cis. a kráľ. dvorný liferant Ján Konrád, Brüx 1999. Obraciame pozornosť čtených čitateľov našich na tejto firmy ohlas, z ktorého poučí sa každý bližšie o tejto novote. S mnohými vyobrazeniami opatrený cenník povýš udaná firma na žiadosť posielala každému ochotne franko a zdarma.

Odkazy redakcie.

P. Dopisovateľ Sz. Dopis ten v nasledujúcom čísle uverejníme. Prosíme za odpustenie.

P. N. S. L. 20 K došlo. Pán Boh zaplat!

P. Alfons. Kartu sme dostali. Ďakujeme. Píšte častejšie.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok ... .. 4 koruny
na pol roka ... .. 2 koruny
na štvrt roka ... .. 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých čtených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 5. novembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica:* tiská K 22:75—24:30, stolnobelehradská K 23:15—24:10, peštianska K 23:95—24:10, banátska K 23:05—23:75. — *Raž:* prvotriedna K 21:00—21:35, druhotriedna K 20:80 do 20:95. — *Jačmeň:* prvotriedny K 15:70—15:90, druhotriedny K 15:50—15:70. — *Ovos:* prvotriedny K 16:40—16:60, druhotriedny K 16:00—16:30. — *Proso:* K ——. — *Kukurica:* Kor. 14:10—14:25. — *Repica:* K 34:50—36 00.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	18:70	18:40	18:10	17:80	17:50	17:10	16:70
				č. 7	7½	8	
				K 15:90	14:40	10 00	

Za 50 kilogrammov i s vrecem.

Drobné otruby: K 6:90, hrubé K 7:10.

Ďateľinové semä: čistené K 150:00—160:00, lucerna čistená K 120:00—126:00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4:20—4:30, žlté K 4:80—5:00 za 100 kilov.

Strova: Fazuľa veľká biela K 19:50—19:90, miešaná strakavá K 14:00—15:00. — *Hrach:* nelúpaný K ————, lúpaný K ————. — *Šošovica:* čistená K 50:00—75:00. — *Konopné semä:* K 26:00—27:50. — *Mak:* K 80:00—82:00. — *Rasca* (kmín): Kor. 92:00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 45:00—46:00, srbské (100 kusové) K 32:00—00:00.

Lekvár: srbský K 16.75—00.00, slavovský K — do — za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krystalový K 38.00, fiumánsky White-Star (***) K 32.00 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor v klobúkoch K 76.00 do 77.00, kockový K 78.50—79.00, žltý K 76.50—77.00 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 152.00—153.00, vidiecka K 000.00—000.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 126.00—127.00, 3-kusová K 128.00—132.00. vidiecka K — za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanový vo veľkom K 163.00 do 164.00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 52.00—52.50.

Vajcia: prima uhorské K 90—94, podležšie K 74 do 78 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2.40—2.60, k vareniu K 1.50—1.70, syr 14—20 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krímené K 1.20—1.30 kilogr.; kurence k smaženiu K 1.30—1.50, kurence k pečeniu K 2.00—2.60, sliepky na polievku K 2.70—3.00 za jeden pár.

*Poviete moje tlsté lica, lica —
a som malý chlapec predsa,
to len — stará duša by sa nasadala:
• Kathreinerova Kneipp-sládová
káva 'švicila'!*

Opravdová je
len v originálnych
balíkoch s menom
Kathreiner.

Tá silná bôbková
káva nemá sa piť
bez nemišania!
**Kathreinerova Kneipp
sládová káva**
sa jedine dokázala
za najlepšiu dôdavok,
ktorý ľahko
stravuje,
posilňuje a
zdravou
čini krv.

Deti
sa majú len na
Kathreinerovú
navykať.

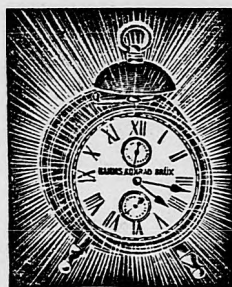

• Bolenie zubov

hlavy chrbita a križov bolenie klanie ešte vždy vyliečilo nám upotrebenie Fellerovho Esafluidu. Jeden tucet na prábu 5 K franko. Objednajme u V. Eugena Feller, Stubica 18. č. (stoica Zahreb.)

Frici.

Najlepšie budičky **Registovaná známka „Adler-Rockof-Alarm“ k dostaniu len u mojej firmy.**

Záruka 3 rokov na písme.

S 1. zvonkom, ocelova kotva a zástavidlo K 3.80. — S osvetleným v noci číselníkom K 4.20. S 2. zvonkami, ocelová kotva a zástavidlo 4.40. — S osvetleným v noci číselníkom 4.80. Súbežné budič hodiny 2.90. S osvetleným v noci číselníkom 3.30. Záruka 3 rokov na písme. — S tovarom nespokojným vratia sa peňaze. Rozposielanie s poštovou dobierekou.

Prvá hodinová fabrika Brúx **Ján Kourád** cis. a kráľ. dvorný líferant v **Brúxi č. 696**. Žiadajte si moj hlavný ceník s 3000 vyobrazeniami franko a zdarma.

Ježišek 1907!

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchu zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 90 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydlčky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedácič ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus tajnové cukrové sitko,
- 42 kusov spolu len 6 zl. 90 kr.

Tieto 42 kusí predtýmto 40 zl. koštovali a vul len 6 zl. 90 kr. v najlavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentirované striebra je jedna s vonku a s nátra biela kova, ktorá striebornú barvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznam **není klamstvo** zavazujem sa bar komu, komu sa naradie nepai peniaze spatku dať. Nech nikto nezamešká túto pohodlnú príležitosť použiť žeby si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je, d'alej do každej lepšej domácnosti príliz je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA
amerického patentirovaného striebra závod
WIENEN, II., Rembrandstrasse 19R. Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobierekou alebo peniaze vopred v posaní. Ku tomu čistiaci prách 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výfah s tisíce uznajúcich listov: S prvšou zásielkou som upl'ne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bányfy jeho exell.

Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvršie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo esadum Vás, ráčte i mne dvojo takýchto nábytkor, po 6 zl. 50 kr. poslať.

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg. Zasielku som obdrál, veľmi som spokojný a budem to aj drulším odporúčať.

Andrej Lehóczky kanonik a farár Zemplén-Szinna. S dörbom sme veľmi spokojní a prosíme o novú zásielku. Predstavená ústavu Mariánskeho. Bud-pest, IX., Soroksárska-úlica 38.

Veľmi pekná ozdoba!

Zaznačená vzorka.

Zákonná ochrana.

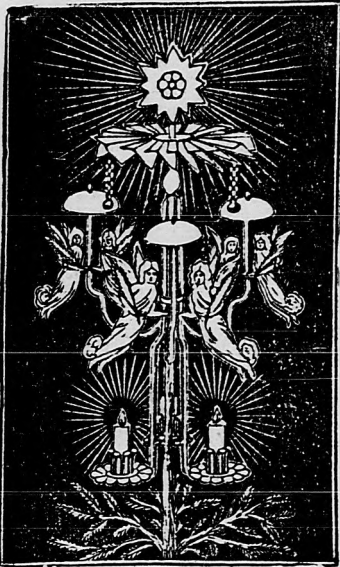
Najkrajšia ozdoba vianočného stromu

mnou opravený

I. čísla blisklavy anjel zvonček k vianočnému stromu.

Celkom z kovov, 6 pozlátených anjelov, 30 cm. vysokých. Záruka za dokonale dobre pôsobenie.

Dá sa hneď upevniť na najmenšom a najväčšom vianočnom strome. Na stôl postavený dá sa upotrebiť ako stĺpový zvonček. Postavený na teplé kachle účinkuje aj bez plameňa sviečky. Tepló troch svieč pohne hýbajúce sa kolečka stroju a kroz tú opravené ocelové paličky udrú na tri zvončeky dajú príjemný strieborný zvonový hlas mladých i starých povzbudiac k vianočnej pobožnosti. Cena s obalením a úpravou za kus kor. 50.

36 kusov kor. 57.50

50 kusov kor. 77.50

3 kusy kor. ...	4.25
4 " " " " " "	5.80
6 kusov " " " " " "	8.—
9 " " " " " "	12.—
12 " " " " " "	15.—
24 " " " " " "	29.—
36 " " " " " "	43.50
50 " " " " " "	50.—
100 " " " " " "	112.—

2. čísla ten istý anjel zvonček ku vianočnému stromu v najľahšom a najkrajšom niklovanom v stavení krútenými zvončkami, s tromi krásne skvejucimi sa striebornými lametkvetami, ktoré vo zápolení svieč zazračno krásne paprsky vylučujú. — Cena v balíku s úpravou upotrebenia za kus kor. 2.—

3 kusy kor. ...	5.50
4 " " " " " "	7.25
6 kusov " " " " " "	10.50
9 " " " " " "	15.50
12 " " " " " "	20.25
20 " " " " " "	39.50
100 kusov kor. 150.—	

Najnovšia ozdoba vianočného stromu zo skla!

12 kusov vyberateľných dľa veľkosti a vystavenia predmetu K —.40, —.60, —.70, —.80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 6 kusov v zaobalení dľa veľkosti predmetov K —.75, —.90, 1.—, 1.20 Lametta (anjelské vlásoky) zo striebra alebo zlata, obálky po K —.10, —.20. Orehový drôt 100 kusov K. —.20. Sklenené guľkove retiazky 1 1/2 m. dlhé dľa veľkosti guľiek K —.90, —.95, 1.20, 1.40 Malé sviečky k vianočnému stromu, 24 kusov v kartone K —.50, väčšie 15 kusov v

kartone K —.58. Svetničekov tucet K —.50.

Vianočná odmena.

Každý ctený odberateľ, ktorý od 1 septembra do 30. novembra vliste objedná u mňa na raz tovaru v cene aspon do 40 korún ako vianočnú odmenu dostane ovo mna zdarma 4848 čísla alarmbudič hodiny s ožiarenými vnoci číslami.

Vymienka je dovolená peňaze sa tiež navracaju riziko je teda vytvorené.

Tovar sa rozposiela s poštovou dobienkou alebo pri predbežnom doposlani peňazi. Objednat najlepšie je na postovej ponkazke, alebo v liste s poštovou dobienkou. Pri objednaní v liste treba označiť či sa žiada zasielka s poštovou dobienkou alebo či sa žiada udozodlané s poštovou poukazkou V zájme každého objdnavateľa leží, objednanie previesť, do 15 decembri požtoový úrad pre veľký obchod nenie v stave zasielky vždy na žase vybavit.

Objednavky za včasu treba poslat.

Na prvo fabriku hodin Ján Konrád čis. a kr. dvorný liferant Brúx 1999 (Cechy).

Prosíme žiadať si náš hladný cenník s viacej než 3000 vyobraziami, ktorý každému ocholne zdarma pošleme.

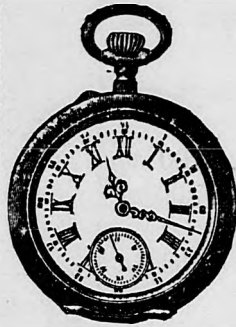

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem mój, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodin, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov. — Svajcarsko pôvodny sys. tem Roskopf patent K 5, Registrované «orel» Roskopf níkel remontoar K 7.

I. hodinová fabrika cis a k. dvorný doposielateľ

Hans Konrád Brúx No. 400 (Cesko.)

5 korun

pôvodné švajcarské Roskopf stroju, privilegované anker remontoir-hodinky s masívnou zaclonou struny. Svajcarske anker dielo s olovemon ochrannou známkou v níklovej obačke so šarnir príkrivkou (odinky idu 36, nie 12 hodin) s peknými pozlátenými ručičkami najpresnej vyskúmané so zarukou 3 rokov kus po K 5.—, 3 kusy K 14.—. Ručičky na minuty K 6.—, 3 kusy K 17.—. V cenniku veľký výber.

7223 čísla tobolka na peňaze kus z jasno tmavej saffian kože s tobolakou na drobné peňaze, štyri oddiely, s níklovou zátvorkou 9 cm. dĺžky, 6 cm. šírky K 1.50

7202 čísla locná dobrá tobolka na peňaze kus, z do rej hladkej kože, s pevnou koženou zátvorkou, 4 oddiely, s tubolkou na papierové peňaze s 3 zátvorkami 9 cm. dĺžky 6 cm. šírky K 1.35.

Leptšie tobolky na peňaze K 1.85, 2.10, 2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20 a vyše.

Prosíme žiadať s cenníky

Kukučkové hodiny K 8.50

V krásnej rezanej škrýňke s ozdobou ftaka s číslami a rukami z kosti, volá pól a cele hodiny, 32 cm. vysoké, celkom pristrojené, dva ponduse z pozlátenej mede s la šotland presne chodiacim strojom len 8 K 50 hal. Okruhé hodiny so strojom 30 hodin chodiacim na strunách, 16 cm. v priemere 3 kor.; tieisté s 8 dni chodiacim strojom v priemere 30 cm. la kvalita K 6.50. Za každé hodiny záruka 3 rokov na pí-me. Ročíte viac než 50.000 hod.n rozposielam k najväčšiemu uspokojeniu odberateľov. Už samo toto je najkrajším svedectvom solidity mojho obchodu. I to najmenšie objednanie sa s najväčšou pozornosťou rozposiela s poštovou dobienkou **Ján Konrád** prvá dielňa hodin **Brúx** c.s. a král dvorný liferant **698** (Cechy). Hlavný cenník s 3000 obrazmi na žiadost zdarma a franko.

Bruyère drevené fajky.

Fabrikát prvej jakovosti z nepustného opravdového Bruyère dreva.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 12 kor.

Biele mäkké, jak páper 18 kor.— 24 kor.

Biele ako snah mäkké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobienkou franco; zamenenie a nazpät prijati je pod touti výnimkou dovolenější sa poštové útraty vynahrada. — **Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135** (pošta Pilsen Cechy.)

Prijanné a suche fajčenie preto ohladom čistoty a chutnávosti paru nema.

Hladká hlava s veľmi zahnutým Bruyère odlejakom, pipka s rohovým koncom a s hodabným šlauchom v dĺžke asi 21 cm. K 1.50. Táže fajka, lež s okruhlou hlavou rezanou z Bruyère dreva K 1.80 — Največší výber veci k fajčeniu potrebných možno najst v mojom cenniku, ktorý sa zdarma a franko rozposiela.

Rosposiela cis. a král dvorný liferant **Hans Konrád** dom vývozný **rúx, č. 695**, Cechy.

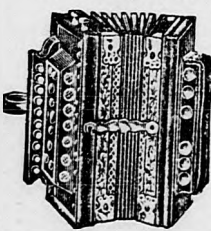
Oznamy prijíma administracia

„KREŠTAN“

Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Najlepší a najlacnejší pramen objednávania.

K láskavému povšimnutiu! Od mojich hudobných strojov netreda žiadneho cla platí, bo sú to všetko krajinské doroby. Zaraka: Prámienka dovolená alebo sa peňaze vratia.

Udporúčam najlepšie harmoniky. — Č. 306 1/4 10 tastiek, 2 registry 50 lasov veľkosť 31x1 1/2 cm. K. 8.50. Č. 307 1/4 10 tast.ck. 3 registry, 70 lasov, veľkosť 31x1 1/2 cm. K. 9.50. Č. 663 1/4 «Prietelludu Akkordeon» 10 ta tiek, registry, 50 lasov, duplované klasovanie, 3 rady, trúbky, veľkosť 31x15 cm. K. 8.—. Fajnové harmoniky po K 11, 12, 14, 20, 18.50, 23.50 a vyše, prosíme žiadať si cenník. Škola k samonučeniu ku každej harmonike darmo.

Záruka za pknú a spravnú robotu. — Rozposielanie s poštovou dobienkou. — Cis. a král dvorný liferant

JÁN KONRÁD

rozposielajúci dom hudobného tovaru **Brúx** číslo **697**. (Cechy).

Hlavný cenník s 3000 vyobraziami na žiadost každému franiko a darmo.